

smatra, a to slijedi iz nalaza i mišljenja vještaka, da je uobičajen i da je tuženi kao brodar primijenio dužnu pažnju.

Okolnost da je u luci iskrcaja nadjen ekonomski štetnik na spornom kakaovcu, samim tim ne upućuje da tuženi prije ukrcaja nije udovoljio svojoj obavezi uredna brodara. Iz nalaza i mišljenja vještaka slijedi da je do zaraže spornog kakaovca moglo doći prilikom samog ukrcaja, u luci ukrcaja, ili eventualno u usputnim lukama prilikom otvaranja skladišta, utoliko prije jer je kakaovac roba takve prirode na koju insekt vrlo rado dolazi. Obzirom na izloženo okolnost da je sporni kakaovac u luci odredišta nadjen zaražen ekonomskim štetnikom, po nalazu ovoga suda ima se pripisati posebnoj prirodi, odnosno kakaovca, pa za takve štete u smislu odredaba čl.4, st.2, toč.m. tuženi kao brodar ne odgovara.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.XIX Sl-1538/73-2
od 27.XI 1973.

Vijeće: Juraj Bolanča, dr Ernest Vajić, Jakša Barbić

Prijevoz kamionom - Vozarova odgovornost - Loše stanje ceste - Zapisnik o uzrocima štete - Vozar nije odgovoran za štetu prouzrokovanu lošim stanjem ceste, ako je imalac prava pristao da se roba odnosnim putem preveze, te ako je put od strane nadležnih organa predan u saobraćaj - Zapisnik u kojem se navodi da je uzrok šteti loše stanje puta ne može poslužiti kao dokaz, ako su taj zapisnik sastavile osobe kojima nije moglo biti poznato u kakvom se stanju nalazio put u vrijeme kada je oštećena roba prevezena - Vozačev potpis na zapisniku ne obavezuje vozara, ako se radi o šteti za koju vozar ne odgovara

Vozar je prevezao teret boca. Na odredištu je utvrđeno da su neke boce razbijene. Osiguratelj je nadoknadio primaocu štetu pa tuži vozara da mu nadoknadi isplaćenu osigurninu.

Prvostepeni sud je izdao platni nalog, a tuženi vozar je protiv toga naloga uložio prigovor.

U prigovoru se navodi da tužitelj nije dostavio tuženiku cjelokupnu dokumentaciju niti dokazao osnovu i iznos regresnog zahtjeva. Zahtjevi za naknadu štete su bez obaveznih zapisnika, izuzev za štetu broj 46/71. Robu je utovarao pošiljalac, a istovario primalac. Tuženik je obavio samo vozaški posao. Vozar ne snosi odgovornost za lom, oštećenje i gubitak težine robe ako do toga dodje zbog nedostataka na ambalaži ili zbog oštećenja ambalaže i prirodne odredjene vrste robe date na prijevoz. Do minimalnog loma boca u prijevozu došlo je krivicom "imaoca prava" koji je za tu robu upotrijebio neodgovarajuću ambalažu. Prema Naredbi o odredjivanju gubitaka na robi u trgovačkom prometu (Sl.list FNRJ br.81/47) priznaje se odredjeni postotak loma u iznosu od 1,5 do 2% od ukupno prevezene količine. U konkretnom slučaju ustanovljeni lom kreće se u opsegu ovih postotaka. Prema tome tužitelj je svom osiguraniku naknadio štetu što nije morao i što se tuženika ne tiče.

Na tuženikov prigovor tužitelj je odgovorio svojim podneskom od 11.VII 1973. U tom podnesku navodi se da je roba, koja je tuženiku povjerena na prijevoz, smještena u originalnu ambalažu, uobičajenu za vrst predmetne robe. Kad bi tuženik prilikom prijevoza postupao pažnjom, roba ne bi bila oštećena, kao što nisu bile oštećene ni mnoge druge pošiljke koje je tuženik preuzimao i prevezio u istovrsnoj ambalaži. Tuženik u pogledu stanja i podobnosti pakovanja nije stavio nikakve primjedbe kod preuzimanja robe na prijevoz. Citirana Naredba o odredjivanju gubitaka na robi u trgovačkom prometu ne odnosi se na ovaj spor. Odnosi se na ugovore o kupoprodaji, a ne na ugovore o prijevozu robe. Tuženomu, kao prijevozniku, ne priznaje se nikakav kalo, te je robu dužan predati u stanju i količini u kojoj je robu preuzeo na prijevoz. Ovdje se radi o šteti na sadržaju: voćnim sokovima itd, a ne na polupanim bocama.

Nakon provedenog postupka prvostepeni sud je donio presudu kojom je platni nalog održan na snazi, a tuženik presudjen na snošenje parničnog troška.

U obrazloženju presude navodi se da je u zapisnicima o izvidjaju štete konstatirano da je do loma u prijevozu došlo zbog lošeg puta na relaciji Rijeka-Sarajevo, što da je potpisao i vozač. Ta okolnost "loši put" ne isključuje vozarovu odgovornost u odnosu na primaoca da uredno preuzetu robu uredno i u ispravnom stanju preda. Ukoliko vozač smatra da je uredno vozio, ali da je ipak došlo do štete zbog lošeg puta, može ustati regresnom tužbom protiv onoga

koji je dužan put održavati u ispravnom stanju. Naredba o odredjivanju normi gubitaka na robu u trgovačkom prometu odnosi se samo na slučajeve koji nastaju kod normalnog postupka s robom, a vožnja po lošem putu ne ukazuje se kao normalni postupak s robom.

Protiv prvostepene presude tuženik je uložio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog povrede materijalnog prava.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka da se sastoji u tome što se iz obrazloženja pobijane presude ne vidi na kojim propisima sud temelji svoju odluku. Iz toga razloga presuda se ne može ispitati.

Povreda materijalnog prava je učinjena time što se nisu poštivale odredbe Naredbe o odredjivanju gubitaka na robu u trgovačkom prometu, zatim odredbe CMR-a i Općih uvjeta rada jugoslavenskih poduzeća javnog cestovnog prometa u prijevozu robe motornim vozilima. Do loma je došlo zbog upotrebe neadekvatne ambalaže, a ne zbog loših putova. Da je došlo do loma zbog loših putova, to je unio u zapisnik radnik primaoca robe, a ne vozač tuženikov. Za davanje mišljenja o uzroku nastanka loma sigurno nije kompetentan ni skladištar ni vozač. To može utvrditi jedino kvalificirana stručna osoba - sudski vještak. Prijevoz se obavljao asfaltnim putovima, za koje je nadležni organ uprave dao dozvolu za puštanje u promet, pa je apsurdna tvrdnja u razlozima napadnute presude da vozaču pripada pravo regresne tužbe za nastalu štetu od poduzeća za ceste. Uostalom lom se kreće u dopuštenom opsegu.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio i preinačio prvostepenu presudu iz ovih razloga:

Istina je da je tuženik kao vozar preuzeo od tužiteljevog osiguranika razno piće na prijevoz od Rijeke do Sarajeva. Piće se nalazilo u staklenim bocama. Kad je roba stizala u odredište, zapisnički se ustanovljavalo da su se neke boce putom razbile i da je piće isteklo. Članovi komisije, koja je to utvrdila, bila su dva službenika primaoca robe, a zapisnik je u svim tim slučajevima potpisivao i onaj šofer kamiona koji je dovezao robu. U svim zapisnicima je konstatirano da je do loma boca došlo zbog lošeg puta na relaciji Rijeka-Sarajevo. Dakle nije utvrđeno ni tada, a ni u toku spora pred prvostepenim sudom, da je štetu prouzrokovao vozar bilo kojom svojom aktivnom radnjom ili propustom. Vozar je vozio cestom Rijeka-

Sarajevo, za koju se zna da je asfaltirana i data u promet od strane nadležnih organa, pa prema tome podobna za automobilski promet. Već kod ugovaranja prijevoza i sam tužitelj je, povjeravajući robu na prijevoz, pristao da se njegova roba prevozi tim putom; pa i kad ne bi ta cesta bila asfaltirana, prijevoznik ne bi mogao odgovarati tužitelju za njezin kvalitet ni za štetu koja bi nastala isključivo zbog lošega kvaliteta ceste. Medjutim članovi komisije nisu ni putovali s robom od Rijeke do Sarajeva u vremenu kad je prevožena predmetna roba. Njihove konstatacije u zapisnicima nisu ništa drugo nego njihovo mišljenje bez dokaza. Sam vozač kamiona nije mogao svojim potpisom na zapisniku ni na posredan način obvezati tuženika kad je u pitanju kao uzrok štete navodno loša cesta, jer okolnost da je cesta loša, kao što smo istakli, ne obvezuje vozara na naknadu štete nastale zbog loše ceste.

J.B.

B) Odluke stranih sudova i arbitraža

ENGLJSKI APELACIONI SUD

Presuda od 20.VI 1973.

Alfred C.Toepfer c/a
Continental Grain Co.

Kupoprodaja CIF - Ugovorena londonska arbitraža - Predviđena konačnost certifikata o kakvoći žita - Neispravnost certifikata zbog inspektorove nemarnosti - Prodavaočeva dobra vjera - Kupac ne može uspjeti sa zahtjevom za naknadu štete od prodavaoca radi konačnosti certifikata - Sud upućuje na to da je po američkom pravu moguća tužba za naknadu štete od nemarnog inspektora

Tužitelj, kupac, kupio je od prodavaoca, tuženoga, 5.000 tona žita koje je trebalo biti kvalitete "No.3 Hard Durum Wheat", tj. određene kakvoće i to najvećeg razreda. Tužitelj tvrdi da je medjutim kvaliteta bila samo "No.3 Amber Durum Wheat", ma da je službeni certifikat utvrdio veću, a ne manju kvalitetu, i stoga je ustao najprije tužbom pred ugovornom arbitražom "London Corn Trade Association", pa nakon odbijanja tužbe prizivom na drugostepenu arbitražu. I drugostepena arbitraža je odbila tužbu, ali je formulirala pitanje za sud u smislu "Arbitration Acta